

dr inż. Mariusz Giemza

Katedra Zarządzania Jakością

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

e-mail: mariusz.giemza@uek.krakow.pl

2022-01-02

1

Polska wersja ISO serii 9000

PN-EN ISO 9000:2015	SZJ.Podstawy i terminologia
PN-EN ISO 9001:2015	Systemy zarządzania jakością – Wymagania
PN-EN ISO 9004:2018E	Zarządzanie mające na celu osiągnięcie trwałego sukcesu organizacji - Podejście poprzez zarządzanie jakością
PN-EN ISO 19011:2018	Wytyczne dotyczące auditowania systemów zarządzania

2022-01-02

2

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

Pierwszym krokiem na drodze do zarządzania środowiskiem było powołanie Rady Biznesu ds. Zrównoważonego Rozwoju pod kierunkiem szwedzkiego przemysłowca S. Schmidheiga.

Do rady weszło 48 szefów wiodących światowych koncernów. Rada opracowała KARTĘ BIZNESU NA RZECZ EKOROZWOJU. Karta zawiera zasady (wytyczne) tworzenia systemów zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwie:

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

3

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

- uznanie ochrony środowiska i ekorozwoju za jeden z najważniejszych priorytetów firmy,
- traktowanie zarządzania środowiskowego jako integralnej części zarządzania firmą,
- proces ciągłego doskonalenia,
- kształcenie pracowników,
- przeprowadzanie wstępnej oceny oddziaływań na środowisko dla nowej działalności lub projektu,

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

4

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

- projektowanie wyrobu i usług z uwzględnieniem minimalnej uciążliwości dla środowiska.
- udzielanie porad klientom w zakresie bezpieczeństwa użytkowania, transportu, przechowywania i pozbywania się produktów wytwarzanych przez firmę,
- stosowanie technologii i urządzeń przyjaznych środowisku,

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

5

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

- prowadzenie lub wspieranie badań dotyczących wpływu surowców, produktów, procesów i emitowanych zanieczyszczeń na środowisko,
- modernizowanie procesów produkcyjnych oraz popieranie modelu konsumpcji produktów i usług zgodnie z najlepszymi (proekologicznymi) osiągnięciami nauki,

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

6

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

- stosowanie wymienionych zasad przez przedsiębiorstwa i dostawców,
- opracowanie i wdrażanie w przedsiębiorstwie planu działań w przypadku nadzwyczajnych zagrożeń środowiskowych,
- przekazywanie przyjaznych dla środowiska technologii i metod zarządzania zainteresowanym przedsiębiorstwom tej samej branży lub tego samego sektora publicznego,

2022-01-02

Mariusz Gliemza - wszelkie prawa zastrzeżone

7

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

- prowadzenie dialogu ze społeczeństwem (TRUDNE),
- przestrzeganie wszystkich przepisów z zakresu ochrony środowiska i okresowe informowanie udziałowców, pracowników, władz o efektach działalności proekologicznych przedsiębiorstwa.

2022-01-02

Mariusz Gliemza - wszelkie prawa zastrzeżone

8

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

W 1991 roku Rada Biznesu zwróciła się do organizacji normalizacyjnych ISO i IEC w celu omówienia problemów związanych z opracowaniem norm dotyczących zarządzania środowiskowego.

W oparciu o doświadczenia z programu EMAS, brytyjskiej normy BS 7750 oraz rosnących wymagań ekologicznych Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna ISO wydała serię norm ISO 14000.

2022-01-02

Mariusz Gliemza - wszelkie prawa zastrzeżone

9

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

Pierwszą normą zarządzania środowiskowego był standard BS 7750 opracowany przez British Standard Institution na wniosek rządu brytyjskiego, wydany w marcu 1992 roku.

Miała ona stać się standardem systemu oceny zakładów przemysłowych pod względem ich oddziaływania na środowisko.

2022-01-02

Mariusz Gliemza - wszelkie prawa zastrzeżone

10

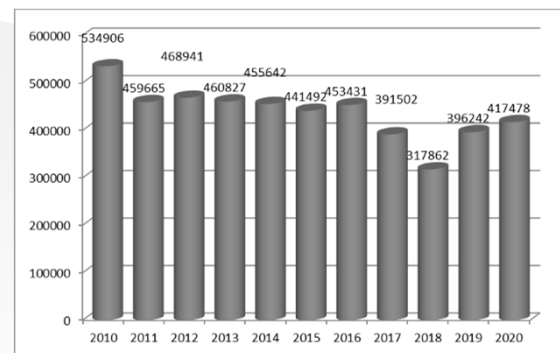
System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

Wykorzystano stwierdzenie, że stopień oddziaływania na środowisko w dużej mierze zależy od sposobu zarządzania przedsiębiorstwem.

2022-01-02

Mariusz Gliemza - wszelkie prawa zastrzeżone

11

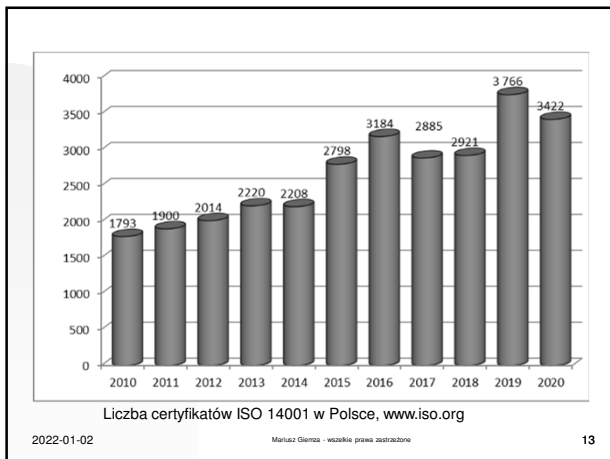

Liczba certyfikatów ISO 14001 w świecie, www.iso.org

2022-01-02

Mariusz Gliemza - wszelkie prawa zastrzeżone

12

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

KATEGORIA I.

1. Systemy zarządzania środowiskowego:

- a) ISO 14001 Systemy Zarządzania Środowiskowego. Wymagania i wytyczne stosowania,
- b) ISO 14004 SZŚ Ogólne wytyczne dotyczące wdrożenia,
- c) ISO 14015 SZŚ Ocena środowiskowa miejsc i organizacji.

2. Narzędzia do oceny i auditowania:

- a) ISO 14031 SZŚ. Ocena efektów działalności środowiskowej. Wytyczne,
- b) ISO 19011 Wytyczne dotyczące auditowania systemów zarządzania.

2022-01-02 14

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

KATEGORIA II:

1. Ocena cyklu życia OCŻ:

- a) ISO 14040 SZŚ.OCŻ. Zasady i struktura,
- b) ISO 14044 SZŚ.OCŻ. Wymagania i wytyczne,
- c) ISO 14045 SZŚ. Ocena efektywności systemów wyrobów - Zasady, wymagania i wytyczne,

2. Inne aspekty środowiskowe:

- a) PN-EN ISO 14006 SZŚ - Wytyczne do wdrażania ekoprojektowania,
- b) PN-EN ISO 14051 SZŚ - Rachunkowość kosztów przepływu materiałów - Zasady ogólne.

2022-01-02 15

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

3. Poprawa właściwości środowiskowych wyrobów:

- a) ISO/TR 14062 SZŚ. Włączanie aspektów środowiskowych do projektowania i rozwoju wyrobów ,
- b) PN-EN ISO 14063:2020 SZŚ - Komunikacja środowiskowa - Wytyczne i przykłady.

2022-01-02 16

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

Pierwsza z tej grupy norm ISO serii 14000 zawiera wytyczne stosowanego na całym świecie środowiskowego systemu zarządzania (Environmental Management System – EMS) - ISO 14001, w Polsce PN-EN ISO 14001:2015.

SZŚ/EMS jest systemem, który jeśli zostanie właściwie wdrożony, orientuje przedsiębiorstwo w kierunku zarządzania wpływem na środowisko z ostatecznym celem zredukowania lub wyeliminowania negatywnego oddziaływania organizacji.

2022-01-02 17

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

PN-EN ISO 14001:2015 Systemy zarządzania środowiskowego. Wymagania i wytyczne stosowania

W normie opisano podstawowe wymagania odnośnie rozwoju i wdrożenia systemu zarządzania środowiskowego EMS.

Dotyczy ona wszystkich organizacji, w tym projektowych bez względu na wielkość, rodzaj prowadzonej działalności lub lokalizację i jest wykorzystywana do polepszenia działalności środowiskowej oraz integracji systemu środowiskowego zarządzania z istniejącymi procedurami i polityką.

2022-01-02 18

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

W nowej normie uwzględniono perspektywę cyklu życia wyrobu i usługi. Znajduje to odzwierciedlenie przy określaniu aspektów środowiskowych.

Aspekt środowiskowy to element działań lub wyrobów lub usług organizacji, który wzajemnie oddziałuje lub może wzajemnie oddziaływać ze środowiskiem.

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

19

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

Aspekt środowiskowy - przykłady:

- emisja do powietrza,
- zrzuty do wody,
- zrzuty do gleby,
- zużycie surowców,
- generowanie odpadów.

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

20

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

Organizacja powinna ustanowić środki nadzoru zapewniające, aby wymagania środowiskowe zostały uwzględnione **w procesie projektowania** i rozwoju wyrobu lub usługi uwzględniając każdy etap ich cyklu życia, określić wymagania środowiskowe stosowane przy zamawianiu wyrobów i usług, przekazywać istotne wymagania środowiskowe dostawcom zewnętrznym.

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

21

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

Należy również uwzględnić potrzebę przedstawiania informacji o potencjalnych znaczących wpływach na środowisko związanych z transportem lub dostawą, użytkowaniem, przetwarzaniem po zakończeniu użytkowania i końcową likwidacją jej wyrobów lub usług.

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

22

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

Norma PN-EN ISO 14001:2015 zaleca stosować następujące zasady:

1. Organizacja, która wdraża SZŚ powinna zdefiniować swoją politykę środowiskową*.

***Polityka środowiskowa** jest to ogół zamierzeń i ukierunkowanie organizacji dotyczące efektów działalności środowiskowej formalnie wyrażone przez najwyższe kierownictwo. Polityka ta stanowi ramy (podstawę) do ustalenia celów* i zadań środowiskowych*.*

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

23

System Zarządzania Środowiskowego SZŚ

Efekt działalności środowiskowej jest to możliwe do zmierzenia wyniki zarządzania przez organizację swoimi aspektami środowiskowymi.

Cel środowiskowy jest to cel spójny (wynikający) z polityką środowiskową którą organizacja określa sobie do osiągnięcia.

Zadanie środowiskowe jest to szczegółowe wymaganie dotyczące działalności, które ma zastosowanie do organizacji lub jej części, wynikające z celów środowiskowych, które należy określić i zrealizować, aby osiągnąć te cele.

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

24

System zarządzania BHP

Najważniejszym czynnikiem inicjującym zmiany w dziedzinie Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (BHP) było ogromne zainteresowanie, z jakim spotkały się systemy zarządzania jakością zgodnymi z normami ISO serii 9000 oraz systemy zarządzania środowiskowego zgodnymi z normami serii 14000.

2022-01-02

25

Przesłanki wdrażania BHP

Istotą zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy jest nie tylko zapobieganie urazom pracowników i chorobom zawodowym, lecz dotyczy ono wszystkich zdarzeń powodujących straty w przedsiębiorstwie:

- od awarii sprzętu i urządzeń poprzez przestoje aż do ograniczenia możliwości uzyskania korzyści ekonomicznych w tytułu niskich stawek ubezpieczeniowych,
- brak konieczności wypłaty odszkodowań,
- pozytywnego wizerunku bezpiecznej firmy na rynku.

2022-01-02

26

System zarządzania BHP

System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy to system zarządzania lub część systemu zarządzania wykorzystywane do realizacji polityki BHP

Zamierzone wyniki systemu zarządzania BHP to zapobieganie urazom i dolegliwościom zdrowotnym pracowników oraz zapewnienie bezpiecznych i higienicznych miejsc pracy.

2022-01-02

27

System zarządzania BHP

Regulacje dotyczące ochrony zdrowia pracowników, bezpieczeństwa i higieny pracy stanowią w prawie europejskim rozbudowany system mający za zadanie ich ochronę przed zagrożeniami związanymi ze środowiskiem pracy oraz ujednoczenie krajowych przepisów w zakresie ochrony zdrowia.

2022-01-02

28

System zarządzania BHP

Obecnie funkcjonuje w zakresie zarządzania BHP:

- OHSAS 18001.

w Polsce:

- PN-N 18001:2004

zastąpione przez

- **PN-ISO 45001:2018 Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy - Wymagania i wytyczne stosowania.**

2022-01-02

29

System zarządzania BHP

PN-ISOx45001:2018x Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy - Wymagania i wytyczne stosowania.

W normie określono wymagania dotyczące systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (OH&S), podano wytyczne dotyczące jego stosowania, aby umożliwić firmom zapewnienie bezpiecznego i zdrowego miejsca pracy.

2022-01-02

30

System zarządzania BHP

Osiąga się ten stan poprzez zapobieganie urazom i chorobom związanym z wykonywaną pracą, a także aktywne poprawianie efektów działalności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w organizacji.

2022-01-02

31

System zarządzania BHP

Wdrożenie i utrzymanie systemu zarządzania BHP, jego skuteczność i zdolność osiągnięcia zamierzonych wyników zależy od następujących czynników:

- a) przywództwa - najwyższego kierownictwa, jego zaangażowania i odpowiedzialności,
- b) rozwijania, prowadzenia i promowania przez najwyższe kierownictwo kultury organizacji, która wspiera zamierzone wyniki systemu zarządzania BHP,
- c) komunikacji.

2022-01-02

32

System zarządzania BHP

- d) konsultacji i współdziałania pracowników oraz tam, gdzie funkcjonują, przedstawicieli pracowników,
- e) przydzielania niezbędnych zasobów w celu utrzymania systemu,
- f) polityki BHP, zgodnej z ogólnymi celami strategicznymi i kierunkiem rozwoju organizacji,
- g) skutecznych procesów identyfikacji zagrożeń, nadzorowania ryzyk dotyczących BHP i wykorzystywania szans dotyczących BHP,

2022-01-02

33

System zarządzania BHP

h) ciągłego oceniania działania i monitorowania systemu zarządzania BHP w celu poprawy efektów działania w zakresie BHP,

- i) integracji systemu zarządzania BHP z procesami biznesowymi organizacji,
- j) celów BHP, które są zgodne z polityką BHP i uwzględniają zagrożenia dotyczące organizacji oraz ryzyk i szans dotyczących BHP;
- k) **zgodności z wymaganiami prawnymi** i innymi wymaganiami.

2022-01-02

34

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

Informacja traktowana jest też jako bardzo ważny element zasobów biznesowych, dlatego zauważa się wzrost działań mających na celu zabezpieczenia jej przed nieautoryzowanym dostępem, zmianami lub kradzieżą.

2022-01-02

35

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

Są to na przykład: ataki hakerskie na systemy informatyczne, różnego rodzaju wirusy, brak kopii zapasowych dokumentów, niewłaściwie zabezpieczony ich obieg i przechowywanie, ale także - a może przede wszystkim - pracownicy firmy.

2022-01-02

36

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

Kevin Mitnick, napisał książkę pod tytułem „*Lamałem ludzi, nie hasła*”. Stwierdzeniem tym udowodnił, iż na bezpieczeństwo informacji należy spojrzeć z szerszej perspektywy niż tylko informatycznej (lekceważenie innych aspektów odbija się na poziomie bezpieczeństwa organizacji, spowoduje również wzrost kosztów).

2022-01-02

37

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

Dlatego działania w zakresie zarządzania bezpieczeństwem informacji koncentrują się na wszechstronnej analizie ryzyka wynikającego z braku nadzoru nad informacjami i danymi oraz opracowaniu skutecznego Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, zgodnego z wytycznymi BS 7799.

2022-01-02

38

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

14 października 2005r. została opublikowana norma **ISO/IEC 27001**

polska wersja PN-ISO/IEC 27001:2007 Technika informatyczna - Techniki bezpieczeństwa - Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji - Wymagania)

Jest to specyfikacja wymagań dotyczących systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji.

Na zgodność z tą normą będą wydawane certyfikaty.

2022-01-02

39

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

PN - EN ISO/IEC 27001:2007 Technika informatyczna - Techniki bezpieczeństwa - Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji - Wymagania

PN-EN ISO/IEC 27001:2017 Technika informatyczna - Techniki bezpieczeństwa - Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji - Wymagania

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

40

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

Zarządzanie bezpieczeństwem informacji musi uwzględniać także wymagania prawne obowiązujące w danym kraju. W Polsce do wymagań prawnych zalicza się do przede wszystkim:

- 1. Ustawę o z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – art. 11,**
- 2. Ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych – art. 36,**

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

41

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

3. Ustawę z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych – art. 60-64,

4. Ustawę z dnia 27 lipca 2007 r. o ochronie baz danych – art. 11,

5. Ustawę z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej – art. 8.

Dokumenty te narzucają klasyfikację określonych rodzajów informacji. Charakteryzują również wymagania dotyczące oznaczania, przetwarzania i przechowywania danych (zarówno w formie papierowej jak i elektronicznej).

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

42

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

Zastosowanie wytycznych normy PN-ISO/IEC 27001:2017 daje możliwość zmniejszenia do minimum ryzyka zafalszowania lub utraty informacji.

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

43

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

W normie PN-ISO/IEC 27001:2017

zdefiniowano SZBI jako:

część ogólnego systemu zarządzania, która bazuje na biznesowym podejściu do ryzyka, odnosząca się do ustanowienia, wdrożenia, działania, monitorowania, przeglądania, utrzymywania i doskonalenia bezpieczeństwa informacji,

2022-01-02

Mariusz Giemza - wszelkie prawa zastrzeżone

44

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

Zastosowanie wytycznych normy PN-ISO/IEC 27001:2017 daje możliwość zmniejszenia do minimum ryzyka zafalszowania lub utraty informacji.

2022-01-02

45

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

Norma PN-ISO/IEC 27001:2017 bezpieczeństwo informacji

traktuje w kategoriach:

- poufności - zapewnienie dostępu do informacji tylko osobom upoważnionym,
- integralności - zapewnienie dokładności i kompletności informacji oraz metod jej przetwarzania,
- dostępności - zapewnienie, że osoby upoważnione mają dostęp do informacji i związanych aktywów wtedy, gdy jest to potrzebne,

2022-01-02

46

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

- zawiera specyfikacje wymagań odnoszących się do ustanowienia, wdrożenia i dokumentowania SZBI oraz do odnoszących się do zabezpieczeń, wprowadzanych zależnie od potrzeb indywidualnych organizacji,
- zawiera zestaw celów i zabezpieczeń, które należy zastosować w celu redukcji zidentyfikowanych ryzyk.

2022-01-02

47

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

PN-ISO/IEC 27000:2012 /2020E Technika informatyczna -- Techniki bezpieczeństwa - Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji - Przegląd i terminologia

2022-01-02

48

Systemy zapewnienia jakości - SZBI

ISO /IEC 27002:2017 Technika informatyczna – Techniki bezpieczeństwa - Praktyczne zasady zarządzania bezpieczeństwem informacji,

ISO/IEC 27004:2017 Technika informatyczna - Techniki bezpieczeństwa - Zarządzanie bezpieczeństwem informacji
- Monitorowanie, pomiary, analiza i ocena.

2022-01-02

49

System zarządzania energią

W 2011 roku ISO opublikowała normę ISO 50001 zawierającą wymagania dotyczące wdrożenia i funkcjonowania systemu zarządzania energią w przedsiębiorstwie.

PN-EN ISO 50001:2018 Systemy zarządzania energią. Wymagania i zalecenia użytkownika

System zarządzania energią

Podstawowym celem normy PN-EN ISO 50001:2018 jest udzielenie organizacjom pomocy w zakresie tworzenia systemów i procesów niezbędnych do poprawy wyniku energetycznego, w tym efektywności energetycznej oraz wykorzystania i zużycia energii.

System zarządzania energią

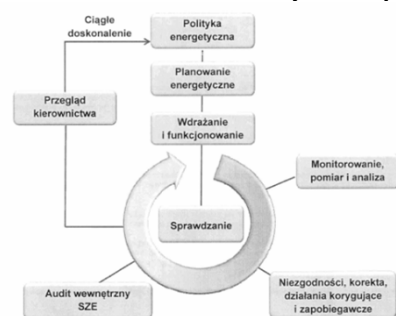
Wdrożenie wymagań normy ma prowadzić do:

- zmniejszenia zużycia energii,
- zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych,
- obniżki kosztów energii,
- innych oddziaływań na środowisko poprzez systematyczne zarządzanie energią.

System zarządzania energią

System zarządzania energią (SZE) jest to zbiór wzajemnie powiązanych lub współdziałających elementów wykorzystywanych do określenia polityki energetycznej i celów energetycznych oraz procesy i procedury do osiągnięcia tych celów.

System zarządzania energią

Model systemu zarządzania energią ISO 50001

System zarządzania energią

Polityka energetyczna jest to oświadczenie organizacji odnoszące się do jej zamierzeń i kierunku związanego z wynikiem energetycznym formalnie wyrażone przez najwyższe kierownictwo.

Wynik energetyczny są to mierzalne wyniki związane z efektywnością energetyczną, wykorzystaniem energii i zużyciem energii.

System zarządzania energią

Efektywność energetyczna jest to związek ilościowy wyniku działań organizacji, jej wyrobów, usług lub energii do energii wykorzystanej na wejściu.

Elementy wejściowe i wyjściowe powinny być jasno określone pod względem ilości i jakości oraz być mierzalne.

System zarządzania energią

Cel energetyczny jest to określony wynik ustalony wcześniej, który należy osiągnąć zgodnie z założeniami polityki energetycznej organizacji.

Cel energetyczny jest związany z poprawą wyniku energetycznego.

System zarządzania energią

Na ich podstawie organizacja powinna wyliczać wskaźniki wyniku energetycznego WWE.

WWE może być przedstawiony w postaci prostego parametru, prostej proporcji lub złożonego modelu.

Jako WWE może służyć np. zużycie energii w czasie, wielkość zużytej energii na jednostkę produkcji czy model kilku zmiennych.

System zarządzania działaniami antykorupcyjnymi

PN-ISO 37001:2017 Systemy zarządzania działaniami antykorupcyjnymi – Wymagania i wytyczne stosowania.

W normie zamieszczono wymagania i przedstawiono wytyczne do ustanowienia, wdrożenia, utrzymania, przeglądu i doskonalenia systemu zarządzania działaniami antykorupcyjnymi.

System może być samodzielny lub zintegrowany z innymi systemami zarządzania.

System zarządzania działaniami antykorupcyjnymi

W normie uwzględniono kwestie dotyczące funkcjonowania organizacji:

- korupcji w sektorach: publicznym, prywatnym oraz non-profit,
- korumpowania przez organizację,
- korumpowania przez personel organizacji działający w imieniu organizacji lub na jej korzyść,

System zarządzania działaniami antykorupcyjnymi

Korupcja (łac. corruptio - zepsucie) – nadużycie stanowiska publicznego w celu uzyskania prywatnych korzyści. Korupcja może w praktyce powstawać niezależnie od formy rządów.

Poziom korupcji może być bardzo różny, od drobnych przypadków wykorzystania wpływu lub faworyzowania w celu wyświadczenia lub oddania przysługi, do kleptokracji (rządów złodziei), gdzie porzucone zostają nawet zewnętrzne pozory uczciwości.

Źródło: Wikipedia

System zarządzania działaniami antykorupcyjnymi

- korumpowania przez partnerów biznesowych organizacji działających w imieniu organizacji lub na jej korzyść,
- korumpowania organizacji,
- korumpowania personelu organizacji w związku z działaniami organizacji,
- korumpowania partnerów biznesowych organizacji w związku z działaniami organizacji,

System zarządzania działaniami antykorupcyjnymi

- korumpowania bezpośredniego i pośredniego (np. łapówka oferowana lub przyjmowana bezpośrednio lub za pośrednictwem strony trzeciej).

System zarządzania działaniami antykorupcyjnymi

Podstawowym celem tego systemu jest pomoc zarządzającym organizacją w zapobieganiu, wykrywaniu i reagowaniu na korupcję i uzyskanie zgodności z prawodawstwem antykorupcyjnym oraz z **dobrowolnymi** zobowiązaniami mającymi zastosowanie do działań organizacji.

Dziękuję za uwagę